

Nyári fantázia.

A politikai élet nyári szélsőségeit a kabinet rekonstrukciójáról elindított hírekkel szeretné megéleltetni néhány fúrge pesti boulevard újság s a szokott könnyű lelkümmerttel szét is osztja a tárcákat az emberek nagyobb mulattatására. Békében a fiúmei cápa volt annyira esedékes nyáron, mint azóta, mióta azt is elvették tőlünk az augusztusi kormányválság. Ilyenkor a miniszterek is végre hozzájutnak néhány heti pihenőjükhöz s távollétük látszik a legalkalmasabbnak, hogy az alatt végleges távozásukról rebessegenek híreket. Nehéz csokorba kötni azt a változatos, de merő kitaláláson alapuló sok üres kombinációt, mely a kereskedelmi minisztert, a kultuszminisztert, az igazságügyminisztert, a népjóválatkari minisztert s a külügyminisztert, s-óval jóformán minden tagját a kabinetnek kiemeli állásából és irigylésre méltó fantáziával egy-egy más reszort élére helyezi. Vannak akik ellentétkekről értesültek, mások Kállait várják haza amerikai kiküldetéséből, akadnak olyanok is, akik a kabinet iroda főnökét távolítják el, miután kimerültek júliusban a miniszterelnök betegségeéről s ezzel kapcsolatban az ő lemondásáról szárnya bocsajtott kitalálásokban. Megnyugtathatjuk a nyugtalankodókat, hogy semmiféle változás nem történik s a közel jövőben sincs szükség a kormányra, hogy személyi cserékkel bontsa meg munkacsoportját. A kormány az őz elején hatalmas gazdasági és politikai munkaprogrammal indul neki az új politikai ciklusnak, melynek vezetőjét Bethlen István gróf miniszterelnök újabb genfi tárgyalásai és a magyar delegációnak a kisebbségi kérdéssel kapcsolatos ügyének ott végződő feladatai adják. Az a körülmény, hogy a nemzetek szövetségének tárgyaló asztalánál a nyugati hatalmaknak is mértékadó államférfiak lesznek jelen,

teszi szükségessé, hogy a magyar miniszterelnök is megragadja az alkalmat a velük való ismételt érintkezésre. Ezek a fáradságos utak mindig sikerrel jártak s a nemzetet egy lépéssel vitték előre sorsában. De ha valami rendkívüli közbeszóló ok folytán mégsem mehetne Bethlen István gróf a svajci tanácskozássokra, az sem jelenti azt, hogy azért marad itthon, mintha kormányát kívánna ujjalakítani. A légből kapott találgatásokkal számoljon az a publikum, amelynek jobb ízlése tiltja, hogy szenzációra éhes pesti riporterek

szellemtelen nyári kacsáit, vagy egykét tul vérmes ellenzéki ur jámbor óhajait készpénznek vegye. Ha a nemzetgyűlési viharok erős hullámverésében biztos kézzel halad a kormány hajója, hogy képzelhető a sima tükör, szélmentes nyári szünidőben, hogy megingadozna az unatkozók jól értesültségnek fuvalmától. Hogy elfogadja-e a külügyminiszteri tárcát és ípszilon vállalja-e a kereskedelmiügyi miniszterséget, lehet szórekasztató találós kérdés annak, aki kívül áll a politikai helyzet ismeretén. Ennél szegényesebb ötletet még

csak egyet produkáltak: a kormányban a fantasztikák szerint lapangó puccsot, mely szerint két miniszter vetekednek egymással a kormányelnöki pozícióért. Higgyék el van a minisztereknek még nyár évadján is egyéb dolguk, mintsem hogy eleget tegyenek az ötletrend mulatságának. A kormányrekonstrukció híret, mint valótlán koholmányt élveztek csak kitalálók, akiknek kedvéért, legyenek felelő biztosak, nem borul fel az ország köznyugalma.

Keresztényszocialis alapelvek

A magyar keresztényszocialista mozgalom lassan, de biztosan halad előre. Mindtöbben csoportosulnak körülöttük olyanok, akik hittel, meggyőződéssel keresztényszocialisták és nemcsak keresztényszocialisták, ideigőráig lettek azok. Alábbi soraimat azok számára írom, akik szívük melegével, lelkük hevével keresztényszocialisták és ezen még jobban megakarnak erősödni.

Miért nevezük mi magunkat keresztényszocialistáknak? És miért fáj ez a mi ellenségeinknek?

Nem másért haragudsznak, mint azért, mert a mi munkánk eredménye képen az emberekben ismét főlebré a vallásos és az erkölcsi és nemzeti érzék s mert amíg egyesek osztálygyűlöletet hirdetnek, addig mi szembehelyezkedünk velük és döntőgetjük az ő munkájukat. Mert mi egyenes keresztény alapot akarunk teremteni. Amig az emberiség lélekben, szellemben, erkölcsben meg nem tisztul, meg nem javul, addig hiába beszélnek békéről, szeretetről, megértésről.

Amig a kereszténység Európában meg nem erősödik annyira, hogy maga fogja irányítani Europa életét és el nem tűnnek a romboló forradalmak, istentelen kapitalista cészárak és az őriöngő antant nacionalizmus helyébe nem lép a békét igazságot hirdető keresztény szellem, addig Europa nem várhat mást, mint háborút, forradalmakat és pusztulást.

Ezért a népeknek előbb kereszténnyé kell lenniük, kereszténnyé kell őket teenni. Nem külsőségben, hanem lélekben szíven. Ez azonban csak úgy lehetséges, ha minden emberünk meggyőződéses

kereszténnyé válik s ha mindnyájunkat áthat a szocialis érzés, a nemzeti összetartás, megértés, önfeláldozás érzése.

Abban az erkölcselenségben, zűlötségben, amellyel a sok igaztalanság mellett, mit ma látunk lépten-nyomon tapasztalunk, nincs más segítség, mint megújítani, megtisztítani a keresztényszocializmusban.

A keresztényszocializmustól csak önző gazdagok, hatalmasok, istentagadók félnek, mert tudják, hogy a kereszténység megerősödik, akkor nekik pusztulniuk kell s elvesztik az uralmat a keresztény, népek fölött és az visszazálló jogos tulajdonosaihoz: a keresztény néphez.

Ha mi tehát a keresztényszocialista mozgalmat erősíteni és vele eredményt elérni akaruk, akkor mindenkinek először

önmagában kell a vallásos és nemzeti érzést ápolni, fejleszteni, józan, erkölcsös életet élni, embertársain mindenütt, ahol csak lehetséges, segíteni, mindenkivel szemben igazságosnak lenni, hogy így másokat is megnyerjünk eszméinknek és az összetartást szervezkedést nevelni minden emberünkben.

Aldozatkészség és kitartás nagy és hatalmas táborba fogja összehozni a világ kereszténységét s mi leszünk a képviselői a kereszténységnek és az igazi szocializmusnak.

Ennek a farszto és hosszú utnak a végén magyar népünk jóléte és nyugalma vár.

Az új eszme a keresztényszocializmus, amely a világot és nemzetünket megváltoztatja a szenvedéstől.

A soproni országos dalosverseny.

Még sohasem nyilvánult meg oly nagy lelkesedés a hazafias dalosgyűnyünk mellett, mint az idei dalosversenyen.

Az 1912 óta tartott nagy szünet, különösen a nagy háború és az utána következő rémségek forradalmak, minden dalos hazafiban azt a szilárd elhatározást keltették, hogy cselekednie kell, miadegy átérzte a költő szavait „Itt az idő” és átérzte Nelson admirális parancsát „Mindenkinek meg kell tenni a kötelességét.” Es Salgótarjánban is szorgalmasan tanulunk, lelkesedünk és lázasan készülődünk, gyűjtögetünk az utralvót, mely nem megvetendő összegecskét igényelt. És utra kelünk.

Aug. 14-én a reggeli vonathál, táskákkal, zászlóval lelkesedéssel, 4-5 lelkessal maecenással megrakodva indultunk.

Tudtuk, hogy jól fel kell készülnünk, mert így nagy méretű dalverseny nagy Magyarországon sem volt még. Félünk a dimenzióktól, bár tudtuk, hogy Németországban sokszor 40-50000 dalos is vesz részt így versenyeken, tehát bízunk, hogy jól fog menni minden, pedig sok tekintetben várakozásaink nem váltak valóra.

Mindjárt Budapesten, ahol a rendes soproni és a 3 különvonatnak kellett felvenni az ott gyűléző dalárdákat, óriási zavar támadt. Ha Ungváry Miklós derék államfőnökünk az utralvót, mely biztosan lemaradunk. A 20-25 wagonból álló vonatok előtt, nem lévén a kocsi számaikkal ellátva, csaknem verekedésre került a dolog, különösen a budapestiek a világ legfelgyelmezettebb publikuma

Ti kicsinyhitűek!

Mikor a bánat össze-vissza tépi
Kétségbeesett boros lelkemet,
Leborulva tudok imádkozni
Verem zokogva bűnös mellemet.

Bus könnyeim mind csillagokká lesznek.
Mennyei fény övez engem körül
Szívem hurjain angyali kezek
Pengetésétől halk zene rezdül.

Ajkaimon elmélül a sok-sok jaink
Egetverő panaszos sirása
Mindenedyeg szomorú sóhajnak
Megjön a maga vigasztalása.

Ha úgy néha-néha vergődésemben
Összekulcsolom mind a két kezem
Bár meggyőnyedtem a szenvedésben
Mégis mindég kiégyesedem.

Vadkerti Béla

A hőmezővásárhelyi mezőgazdasági, ipari, kertészeti és kulturális kiállítás.

A magyar őserőnek, a turáni élni-kerésnek hatalmas tényezője az a hőmezővásárhelyi kiállítás, amely a legelső magyar királynak, a bölcs uralkodású Szt. Istvánnak napján nyílt meg, Valkó, kereskedelemügyi miniszter személyes ju-

lenlétében. A Nagy-Magyar Álföld e hatalmas metropolisza, amely Csongrád, Csánád, Békés vármegyéknek ugyszólván lüktető szíve, oly gazdag anyagu kiállítás-kepte meg Csonka Magyarország minden részéről odasereglett iparosokat, amely biztos záloga annak, hogy a magyar ipar, a magyar tehetség híre, hírneve nemcsak megcsönkített hazánkban, hanem annak határain túl a messze külföldön is becsületet, tiszteletet és hirt szerzett a magyar iparosságnak.

A kiállítás maga hatalmas terjedelmű fogva több helyen csoportosult. A centrum a vásártéren levő áll polgári leányiskolában, az ovónöképző-intézetben és magán a vásártéren volt. Az állkiállítás oly gazdag anyagu volt, hogy nemcsak a laikus közönség, hanem a szakértők elismerését is a legteljesebb mértékben kivívta. Ott láttuk Hódmezővásárhely aranyérmét nyert négy olyan bikáját, amelyre a zsűri azt mondta, hogy bátran elmerne küldeni a világkiállításra is! A mezőgazdasági kiállítás egyik speciálitása a magyar tehénész volt. E tehénfaj, amelyet az ősmagyarok még a turáni sikokról hoztak magukkal, ma már kivesszőfényben van, s tiszta tenyészetében egyedül Weinkheim gróf uradalomban található még fel. Az állat maga rakoncátlan, vad, mintha még ma is az ázsiai puszták legröjtő szivna magába, amidőn a sátrak alatt levő nomád magyarokkal vándoroltak pusztáról-pusztára, síkságról-síkságra. Szintén aranyérmét nyert a magyar

juhtenyésztet is, a juhtenyésztés ez érdekessége, amely ma már szintén kivesszőfényben van, s csakis jóformán Hódmezővásárhely és környékén néhány uradalomban van még meg tiszta tenyészetében. Az állat maga 80-100 cm. magas hozzá megfelelő hosszú testalkattal, a feje nem az úgy nevezett juhfej, hanem egész hosszú, inkább a lámfejre hasonlít. A szarva csavaros, mint a tibeti juhoké. A színe rendszeren fehér, nagy ritkán fekete. A gyapjaja hosszú, selymes tapintatu, s oly finom szálú, hogy minőség tekintetében a legfinomabb külföldi juhajtákat is felülmúlja. Csak nagyon kicsiny részét dolgozzák fel itthon, mert a külföldi, különösen pedig az angol kereskedők valósgosan vetekednek a magyar gyapjairt.

A lókiállításban oly szép lojafjait voltak kiállítva, hogy a zsűrinek nagy fejtörésére került a megjutalmazandó lovak kiválogatása. A hőmezővásárhelyi és környékbeli kigazdák egyik fő büszkesége a lova. Nincs az az áldozat, amit lováért meg ne hozna. A szabad ázsiai puszták fiainak vére lüktet a hőmezővásárhelyi tanya népében, amelyek egyik jellemző sajátossága a szép lovak szeretete. Oly tiszta, nemesvérű tenyésztet parasztlovakat láttunk, amelyekért nálunk bármelyik nagybírtokos is megírgyelne.

A sertéskiállításban feltűntet kellett a tiszta mangalica tenyésztet, amely eredeti tisztaságában szinte kivesszőfényben van, s néhány alföldi uradalomban tenyésztik még féltő gondossággal, hogy

el ne korcsosodjék. A szakértők szerint a legjobb zsír és hussérték, amelynek úgy hús, valamint szalonnája is különös jó ízű.

A soproni kiállítás oly gazdag változatu volt, hogy annak részletezése majdnem lehetetlen, mégis kívánlat a nemesített magyar tyukfajták, a magyar orpington, amelynek kaka 60 cm. magas volt s a tyukja 45 kg. súlyu volt. Itt láttuk a magyar kendermagos tyukot, amely különösen tojáshozam tekintetében a legelső helyen áll az összes tyukfajták között. Egy különleges tyukfajtát is láttunk amely hosszú évekig tartó kísérletzés eredménye volt, a selymes magyar tyuk, amelynek testét a legfinomabb pehelytoll fedte. A zsűri aranyéremmel tüntette ki.

Feltűntet keltettek a lud és kacsa-félék. Emdeni ludakat láttunk, amelyek 11 kilosak voltak és gazdasági kacsákat, amelyek 8 kilosak voltak. Különlegesség volt a szelidített vadkacsa, amely szin-pompás tollazatával tűnt ki. A galambok szárai diszítették a kiállítást, amelynek egyik legérdekesebb fajtája a csirkegalamb és az ugrónai származású pávagalamb volt, amely különösen nagyságával és exotikus tollazatával kellett nagy feltűntet.

A polgári leányiskolában levő kiállítás egyik legszebb terme a háziipari kiállítás volt. Ami szepet, ragyogót csipkékben, vászonfélékben, szőtyésben, háziiparban el tudunk képzelni, az mind egyesítve volt. A magyar stílusnak, a magyar

tündökölt a rendtelenségben és pontatlanságban. Végre is elindultunk, utközben Tata, Komárom, Győr, Csorna állomásokon lelkes tömegek üdvözöltek bennünket és mi kiváncsisággal és reménységekkel eltelve szálltunk ki Sopronban.

Megerkezünk és felsorakoztunk, az egyik kilométeres ut a Széchenyi felé, dacára a nyolcas sorokban való felvonulásunknak, a dugyelvek felét sem engedte kifejlődni, a gyönyörű zászlók hatalmas erdeje azonban lelkesítő látvány volt.

Rendkívül meglepő és nagy benyomást gyakorolt reánk maga Sopron városa, uccái, épületei és annak intelligens közönsége.

A város egyike hazánk legrégebbi városainak, még a rómaiak előtt a kelták alapították Scarbantia néven. Sopron elnevezés a frankok Cyperon elnevezéséből ered. Odinburch, Ödenburg elnevezés a németektől származik amidőn 800-ik évben a kipusztított várat meglátták. A honfoglalók már kész várat találtak.

Sopron történelme rendkívül érdekes és tanulságos és a messze ósidőkre nyúlik vissza, az Arpadoktól kezdve napjainkig országunk történelmének minden mozzanatában bőségesen kivési részét. A honalapítás, tatárjárás, törökudulásban, az Anjouk korában, még a cseh Ottokár is itt lábatlantodott, Mátyás királyunk amikor Bécsset ostromolta két hónapig lakott itt. Az osztrák befolyás, a reformáció, Bocskay, Bethlen, Rákóczy hadai itt jártak, kurucz Bottyán apó is látta a várat.

A város bástyái és védőárkai helyén levő mai „várkerület” körül még egy nagy várfal építettek, csak hogy a sok ellenség ellen védekezhessenek.

A tizenkilencedik században a város már csendesebb fejlődésnek indult, az Eszterháziak, de különösen Széchenyi István döntő szerepet vittek, bár Bécs közelsége a város magyarságát mindinkább veszélyeztette.

A város közönségének nagy intelligenciája a nagy történelmi mult emlékeit kegyeletlen megőrizte és azokat a városban lépten nyomon fel is lelhetjük. Jelenleg 31 iskola és azonkívül sok kulturintézmény és gazdasági vállalkozás van, mely főleg 1825-től Széchenyi István fellépésétől, az ő hatalmas egyénisége folytán itt létesült. A kultura magas fokát igazolja még, hogy a lakosságnak csakis 5% a analfabéta és így az országban e tekintetben is a legelső helyen áll.

A város 35 ezer lakosa közül 47% magyar, 49% német és 4% horvátjuk. 55% r. kath 28% ág. evang. és 7% zsidó. Az intelligencia magyarélmű, a keletfelé eső külvárosokban lakó Bohndüchterek egy része anyagi okokból talán inkább Bécs felé húz.

A város nyugat felé eső modernebb része nagy arányokban fejlődik. A régi városban a feltűnően szép 61 méter ma-

gas őrtorony az Arpadok idejéből való. A benézések gótikus templomában Kapisztrán János szónokolt, a szent Mihály templom a gótika remeke a 13-ik században épült. A szent Jakab az Orsolyák temploma, a szent János templom a legrégebbi 1214-ben épült. A Domonkosok temploma a nagy tűzvész után (1676) gyönyörű gazdag barokk stylen épült. A gazdag városi lelvétárban 2000 oklevél van csak a mohácsi vész előtti időkből. Storno Ferenc akad. festő képtára, a tiz teremből álló gazdag Múzeum. A színház 1841-ben épült. A tereket Liszt, Petőfi, Széchenyi szobrai díszítik. Emléktáblák vannak Mátyás király lakoházán, Gyóni Géza itt időzésének és Petőfi Sándor katonáskodásának emlékére, ez utóbbi táblán az áll „Itt állt silbakot a zoldhajtókás sárgapitykés közlegény Petőfi Sándor 1839-40-ben.

Az új városrész nyugat felé a Neuhof generalistól 1764 évben megvásárolt nagy területen bontakozik ki. Itt van a volt katonai reálisiskola, most erdészeti és bányászati akadémia, a huszár és gyalogos ezred lakotanya, itt van az Erzsébet kert és itt van Löwér és ez mind a legszébb kertekkel, villákkal, utakkal és impozáns fasorokkal meszerű elrendezésű. Ezen új település szépsége rendezettség, tisztasága igazán meglepett bennünket.

Szerencsés gondolat volt, a selmezi bányászati és erdészeti akadémiát idehelyezni, az a 6-700 fiatal ember pezsgő vére nagyon elkel a nyugodtabb vérmérsékletű Soproniak felélesztésére.

Eleinte némi idegenkedést keltett a sok diák féket nem tűrő viselkedése, de

most, amióta már több soproni leány 16-kötő alá került, a mamák is rokonszenveznek a fiatalisággal, a papák úgy mint másutt itt sem számítanak.

A csendes Sopron lakói közt, akár csak Grácban sok a nyugdíjas öreg ur, a pensióis jóképű néni és özvegy asszony, a diákok kvártélyos asszonyai, de nem szabad elfelejtenem Sopron győngyéről, a sok vigkedélyű szép leányról sem.

Visszatérve bevonulásunkra, eljutottunk a Széchenyi szoborhoz, amely előtt egy nagy emelvényen voltak a szónokok, többek közt Thurner a város érdeműs polgármestere, aki ugyancsak hazafiasságtól duzzadó beszéddel üdvözölt bennünket. Következett a zászlók megkoszorozása az emelvényen hemzsegő nyoszolyó lányok által, akiknek derűs arca egy egész mennyországot mosolygott le reánk.

A mi kedves kis nyoszolyó lányunk Fábian Manczika boldogságban uszott amidőn a mi szép zászlónkat megkoszoruzhatta.

Utána jött az elszállásolás, étkezés és ez kifogástalanul sikerült, csak a lakásaink étkezéink egymástól távolra nagyon kifárasztott és nem tette lehetővé, hogy egymással mindig együtt lehessünk és a programot betartsuk. A villamos közlekedést 2 év előtt beszüntették, kocsit, autót pedig kevés volt, a gyaloglás nagyon kifárasztott bennünket.

Még aznap este fél 10-kor megindultak a lampionos menetek, a szerenádk, mi is elmentünk a mi kedves, kis nyoszolyó lányunk Széchenyi palotában levő lakására és leadtunk egynéhány szép dalt.

Az étkezés is jó volt, csak nem szabad külön kosztot keresni, mert, aki külön akart étkezni az ugyan nem kapott semmit sem.

Reggelként a templomokban a dalárdák közül többen az ebédnél szebb miséket énekelt, utána folytak három helyen is a versenyek, a kaszinó hatalmas nagy teremben, a színházban és a moziban, nagy hősbőben, rengeteg hallgatóság előtt, a kisorult közönségnek az érkevényeken énekeltek a dalárdák.

Délután voltak az összes dalárdák közös próbái és itt láttuk mennyire fejlett ami dalos ügyünk, mily magas névűek állanak a mi daloskoreink. Egy-egy néhez dalt egyiszer legfeljebb kétszer kellett átvenni százti dalárdának, amelynek soha nem énekeltek együtt.

A vasárnap este 6 órakor a bányászati Akadémia óriási nagy kertjében 5000 dalossal megtartott összhangverseny fényesen sikerült. Aki hallotta az behódolt a magyar dalnak, annak örökké emlékezetes marad, a szép lélekemelő magyar dal, amely ami kulturánk leghatalmasabb fejevere.

Végtelen sajnálatos és általános volt a vélemény, hogy a dalszövetség intézői ezt a messze kiható magasztos ünnepélyt oly kevés előrelátással végül diszharmoniaiba felosztatták.

Esténként az Erzsébet-kertbe és a Löwér gyönyörű ligetibe menekültünk, a napi fáradalmak elől és ott igazán jól éreztük magunkat.

Hétfőn reggel a legszebb emlékekkel és egy nagy csalóddal szálltunk vonatra, hogy nehéz szívvel családottan hazatérhessünk. Wabrosch Béla

Hírek és különfelek.

Házasság. Dr. Hauptman Dénes rendőrkapitány f. hó 23-án tartotta esküvőjét Timár Máriával Budapesten.

Protestáns tanévmegnyitő istentisztelet. A helybeli ág. h. evang. és ref. tanulók iskolai munkájának megkezdése alkalmából az ág. h. ev. templomban szept. 3-án d. e. fel 9 órakor rendez tanévmegnyitő istentisztelet lesz, mindkét protestáns lelkész közreműködésével, amelyre ezuton is felhívjuk az iskolák igazgatóinak figyelmét. Az érdeklődőket, szülőket és ifjúságot is szeretettel várja az egyházak elnöksége.

Vármegyei kiállítás. A bejelentések szept. 1-ig még mindig történhetnek. A kiállítási iroda a főgimnázium és polg. iskolában szept. 2-án nyílik meg, ahol a beküldött tárgyak elismervény ellenében teljes anyagi felelősség mellett vétetnek át. A gép- és állatok a kórház előtti vásártéren felállított barakokban helyeztetnek el, ahová az állatok szept. 5-én hajtattak. A posta külön felülbelyegző-

ket fog használni, ami a bélyeggyűjtőket fogja érdekelni. Kiváló attraktója lesz a kiállításnak az a 96 baba, melyek népviszletbe lesznek öltöztetve. Az eddig bejelentett műtárgyakból már most meg lehet állapítani, hogy a kiállítás anyaga a Faluszövetség által rendezett eddigi kiállításokhoz viszonyítva tulhaladja a szokásos kereteket és hű tükre lesz Nógrád-Hontvármegye szellemi és anyagi kulturájának. A falusi népművészet színtesei és kézmunkák beküldésére külön felhívjuk a kiállítási szándékozókat figyelmét. A kiállításnak különösen az a célja, hogy az elhanyagolt és kiveszőben levő népviselethez a nép által saját kezűleg szőtt és font kézimunkákra ismét ráterelje a a falusi nép érdeklődését. Minden egyes községre jellemző népművészeti tárgyak külön csoportba kerülnek bemutatásra. A községek képviselői népviseletben fognak felvonulni és a községek vezetőit, tanítóit felhívjuk, hassanak oda, hogy a nép népviseletben jelenjen meg a kiállítás ünnepélyes megnyitásán, ahol az ország vezetői előtt kell megmutatnunk azt, hogy Nógrád-Hontvármegye derék népéből még nem vészett ki teljesen ősei hagyományaink és viseletének tisztelete.

Kárpátgyűlés. A szeptember 6-ki kirándulás a Karancsra a balassagyarmati kiállítás miatt szeptember 13-ra lett elhalasztva.

A salgótarjáni áll. polg. fiú és leányiskolában a pótbéírások szeptember 1-én és 2-án lesznek. Még pedig 1-én a helybelieké, 2-án a vidékieké. A tanév megnyitása 3-án 8 órakor lesz. A rendes tanítás 4-én kezdődik.

A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének Salgótarjáni csoportja f. hó 31-én hétfőn d. u. 6 órakor a város-háza tanácstermében gyűlést tart, melyre ezuton hívja meg a tagokat.

Az iskola év kezdete a főgimnáziumban. A helybeli főgimnáziumban az utólagos beiratkozások szeptember 1. 2. és 3. napján történnek. A javító vizsgálatok szeptember 2-án, szerdán reggel 8 órakor kezdődnek. Az új iskolaév szeptember 4-én veszi kezdetét, még pedig reggel 1/2 órakor a római katolikus templomban ünnepies Veni Sancte lesz a római katolikus tanuló részére, míg a többi felekezeti tanuló saját templomukba mennek istentiszteletre. Utána a törvények felolvasása, osztály-

ornamentikának oly csodálatosan szép színárnyalatait láttuk a háziipari kiállításon, amely méltán érdemelte ki a legteljesebb elismerést.

A kiállítás egyik legérdekesebb része az iparkiallítás volt. A butoripar oly magas fejlettségről tett tanulságot, amelylyel méltán vetekedhetünk a legelső külföldi műasztalosokkal. A butorkiallítás egyik legszebb darabja, egy 3 méter hosszú, 2 méter magas, diófalból készült üveges szekrény volt, amely valóságos szobrászati remek volt, s amelyet arany éremmel tüntetett ki a zsűri.

A kiállítás egyik különlegessége a kocsigyártó ipar volt. Hódmezővásárhelyen és környékén ugyanis a könnyű, ugynevezett futókocsik vannak, mert csakis ezek használhatók a homokos talajon. Maga a kocsi könnyű szerkezetű, amelyben végig fonott kas van. A kocsi magyar motívumokkal van díszítve. A hódmezővásárhelyi kisgarda büszkesége egy ilyen kocsi, amellyel paradéznit szokott.

Nagyon szép volt a hódmezővásárhelyi villamosleptei kiállítása. A tehnikának oly tömegét halmozta össze, az egyszerű villamos forralótól a rádióig, amely méltán dicséretre a telep magas fejlettségét. A bizottság aranyéremmel jutalmazta.

Nagyon szép volt a bádógos ipari kiállítás. Hódmezővásárhelyen artési kuttak vannak, ahonnan bádógorsókban vizsik a vizet. Maga a korsó emlékeztet a görög vazákra, s annak keleti motívumai elvitathatatlan. Egyik másik érdekessége volt a kiállításnak a lázműves ipar. Még az ősi tisztaságában láthatunk azokat a hatalmas vörösréz kondérokot és rézéd-

nyeket, amelyeket ma már csak egynehány alföldi városban tudnak előállítani.

Híres Hódmezővásárhelyi cipő, csizma és papucsipara. Oly korodván csizmákat lehetett itt látni, amilyent ma már talán csak Keleten tudnak csinálni. Papucsai könnyűek és szép díszítéssel tündek fel.

Nagyon szép volt az agyag, kő és építőipar. Aranyérmert nyert a művészek majolika és agyagipar telepe, amelynek tiszta magyaros ornamentikája a kiállítás egyik legszebb csoportját képezte. Nagyon szépek voltak Kriván Mihály hódmezővásárhelyi szobrász síremlékei. Különösen feltűnést keltett egyik pompás síremléke, amelynek ez a jellegzetes felirata volt: „Itt nyugszik a jóság és a szeretet.”

Szépek voltak a zsúcsipar remekei is. A zsúcsipar Csongrád megyében még az ősi tisztaságában van meg. Csodálatosan szép subákat láttunk, amelynek hímzései, varrosai az etnografiai művészet egyik csodája volt. Csodálatos egy alkotmány egy-egy baba. Ha hideg van, akkor gyapujával befelé hordják. Ha pedig esik, akkor pedig gyapujával kifelé hordják. Ha tanyai magyar bebujik egy ilyen subába, nincs az a dermesztő puszta szél, amely keresztül tudna fújni subán. Meg is becsúlik a hódmezővásárhelyiek a jó zsúcsiparost s egy-egy híres zsúcsiparos remekét messze vidékre viszik el.

Nagyon érdekes volt a mézeskalácsos ipar a méhészettel kapcsolatban. A sütemények tiszta mézzel készültek s a legkényesebb igényeket is kielégíthetik. Különlegesség volt a mézbor, amely valószínűleg orvosság.

A szőnyeg terem egyik legzseb-

része volt a kiállításnak. Kelet minden színpompája egyesült a teheráni szőnyegszövő kiállított szőnyegekben, amelynél finomabbat és színpompásabbat még a perzsa szőnyegszövők sem tudnak produkálni.

A kertészeti kiállítás oly gazdag anyagot halmazott fel, hogy annak felsorolása teljesen lehetetlen. A gyümölcsféléknek, a gazdasági növényeknek sokféle faja tette változatossá a kiállítást. Különösen szép volt az élővirág, művirág és a virágkötészet, valamint a növényi konzervek szép csoportja, amelyek egyik díszét alkották a kertészeti kiállításnak.

A kulturális szakosztály külön terem tölött meg. Itt láttuk a sziggyártó, az agyagipari, a lakatos és a szabó szakosztály régi cheládait és céhokmányait.

A kulturális osztály egyik legszebb része a hódmezővásárhelyi református főgimnázium kulturális kiállítása volt. A szarmaták, jazigok korától, a XIX. századik a régiségeknek oly műkinchalmazva van felhalmozva a ref. főgimnázium régiségtárában, amely a legnagyobb múzeum műkinchával is vetekedik. A római kor csodálatosan szép fegyverei, és bronztárgyai, a kunok, besenyők, avar és a honfoglalás kori magyar emlékek mind egy-egy disze a főgimnáziumnak. Numismatikai gyűjteménye azonban talán egyedülálló a maga nemében. Az arany és ezüstpénzek ezrei vannak elhelyezve kronológikus sorrendben a legrégebbi keleti pénzekől napjainkig. A zsidó sékeltől a bizanci aranyig Szt. István pénzéitől a XX. század pénzéig oly gazdag anyagot van felhalmozva, hogy annak alapos tanulmányozása hetekre venné igénybe a

szaktudós túrlémet és ismeretudását. Erdekess, hogy a román hódítók „tanulmányi szempontból” szerettek volna megtekinteni a régiségtárt, de a terem vasajtaja, valamint a főgimnázium igazgatósága megakadályozta őket e „kulturális munkájukban. Hasonló gazdag a főgimnázium természettajzi szertára is. Ide már le tudtak menni a vitéz mőc hódítók, s kulturális ténykedésüket a feltört szekrények, s a szétszórt s részben összetört természettajzi elősök és madarak mutatták, amit az akkor felvett fotográfiák jellemzően örökítenek meg a „balkáni kultura” elvitathatatlan dicsőségére.

A hódmezővásárhelyi kiállítás nem csak a magyar ipar dicsőségére pályafutása a külföldi versenyekkel szemben, hanem egy biztos záloga ama jövőbeli reménységnek, hogy nemzetünk nem veszhet el soha. Amig a magyar akaratnak és a magyar geniussnak olyan megnyilatkozásai lesznek, mint a hódmezővásárhelyi kiállítás, addig nincs okunk a csüggedésre, mert a haza Bölcsé szerint: „Amit az önkény és az erőszak elvettek, azt az idő még mindig visszaadhatja, de amiről a nemzet maga mondott le, az már vissza nem jő soha” S ha bár ma szétdarabolva vagyunk is, de a magyar nemzeti szellem őseréje, a turáni erő egy jobb magyar hajnalhadásában várja egy boldogabb magyar jövő mielőbbi eljövetelet.

A hódmezővásárhelyi kiállításban a „Salgótarjáni Ipartestület” is képviseltette magát. Az ipartestület részéről Takács Ferenc ipartestületi ügyvezető alelnök és Kuster Lajos ipartestületi jegyző vettek részt, mint kongresszusi tagok a hódmezővásárhelyi kiállításban.

Kuster Lajos

rendezés, tankönyvkiosztás, órarend lediktálása lesz. Szeptember 8-án szombaton reggel rendes tanítás kezdődik. A főgimnázium igazgatósága.

Keresztényszocialista zászlóselemlés Salgótarjánban. Salgótarján kerületének keresztényszocialista alapon szervezett ösztönközsége f. évi október hó 4-én, vasárnap országos ünnepségek keretében nemzeti lobogót szentelt. Fontos, hogy csonka Magyarország végvárában nemzeti és keresztény munkásság honoljon. Ezért Salgótarján és kerületének dolgozó keresztényjei nehéz küzdelmes harcok után elérkezettnek látja az időt, hogy Hazánk Isten és hazaelenes elemei előtt is nyíltan tüntessenek „lelkük keresztény szívük magyar” voltáról. Kun Béla igazgatója folyton évekkel ez előtt Salgótarjánban munkás vér folyt. Az igazság s az öldöklés ezen szomorú helyén a felszentelt és megáldott keresztényszocialista zászló az igazság helyét békét, a világorradalom helyét világékét, a reakció helyét szociális haladást, a terror helyét megértést kíván hirdetni. A zászlóselemlés rendezőbizottsága Tobler János v. prágai magyar képviselő, a ker. szoc. szakszervezetek országos főtitkára, valamint Haffner Béla kerületi titkár és Katona László csoportelnök vezetésével készült elő a nagyszabású ünnepet. A rendezőbizottságokhoz beérkezett eddigi jelentések szerint az ünnepélyen az ország valamennyi munkásszervezete képviselteti magát. Az ünnepély részletes programját lapunk közölni fogja.

Kérjük városunk n. é. közönségét, egy teljesen elhagyott szegény, szerencsétlen beteg anyát akár természetbeni akár pénzbeli adományokkal támogatni kegyeskedne. Nevezett anya Balli Kálmán Somlyó u. 385 sz. alatt lakik s a legnagyobb nyomorban, s nélkülözés között él 5 éves és 4 hónapos gyermekével. Adományokat fenti címre kérjük küldeni.

Németnyelvi tanfolyam polgári iskolánkban. A vallás-és közokt. miniszter új engedéllyel a helybeli állami polgári iskolában két német tanfolyam nyílik meg. Az egyik az iskola fiú-és leánytanuló részére 3 délutáni órában, a másik nagyobb leányok, illetve nők részére a késői délutáni órákban tartatik. A tanfolyam díja havonként 88.800 korona. Beiratkozni az iskola igazgatójánál szeptember 1-től a délelőtti órákban lehet. A tanfolyam vezetője Früstök Ilona tanárnő. A díjak havonként előre fizetendők.

Előzetes jelentés. A salgótarjáni polgári lövészegyesület szeptember 8-án Kisasszony napján, saját alapja javára népnepnappal rendez, mely népnepnappal előkészítésén lövészeink már serényen dolgoznak. A mulatság világszerte, confetti csatával, amerikai árverséssel, közönség részére lövészenyvel és egyéb a közönséget szórakoztató tréfás meglepetésekkel lesz egybekötve.

Bucan Füleken. Aug. 15-én volt Füleken bucsunapja, amikor a falvakból, papjaik vezetése alatt sok ezer ember jelent meg a füleki barátok templomában, hogy a magyarok védőszentjének, Máriának ünnepén évezredes hite mellett tegyen tanúságot. A cseh állam törülte az ünnep sorából nagybaldogasszony ünnepét s így keletkezett az azt zavarni. Az ünnepet nyitva voltak, a körmenet elvonulása alatt a kávéházakban, vendéglőkben buzta a cigány s a levegőben cseh repülőgépek ringett, mert az a bizonyos lelkiismeret megint nem tudott nyugodni. A sok ezer ember hatalmas tüntetés bizonyára nem tetszik az új „Uraknak”, különösen akkor, amikor az oly közel esik a határhoz.

Iparművészeti tanfolyam városunkban. Nagy meglepéssel olvastam a múltkoriban, hogy Paulovits Béla szobrászművész és többen lelkes iparművészeti tanfolyamot akarnak nyitni, hogy módját ejtsék annak, hogy avatott kezek vezetése mellett, a város helyi közönsége mentül szélesebb körben eljuttathatná a tervezés és kivétel szép művészetét. Nem mulaszthattam el, hogy ezen örvendetes hír hatására, meg ne látogassam Paulovits művészt, aki e nagyszerű idea agilis szervezője és megindítója. Igen lelkesen ismertette azokat a szép eszméket, melyeket keresztül óhajtának vinni, természetesen csak abban az esetben, ha megfelelő számú növendék jelentkezik. Céljuk az, hogy mindenki megtanulja a tervezés művészetét, legalább is annyira, hogyha valamely kis motivumra, vagy kézmunkánál valamely térkitöltés

Adóügyi rovat.

Az 1925 évi jövedelem-, vagyadó-kivételével ezen évi összes egyenesadók kivétele befejezést nyert, a társulati adó kivételével, amelynek kivétele szintén a befejezéshez közeledik.

A jövedelem, vagyonadóra vonatkozó határozatok fizetési meghagyások kézbesítési folyamatban van, amennyiben adózó a kivételt magára nézve sérelmesnek tartja, a fizetési meghagyás kézbesítésétől számított 15 nap alatt a m. kir. adóhivatalnál írásban benyújtandó fellebbezéssel élhet. Ha adózó a f. évi általános kereseti adóalap ellen a közelmúltban fellebbezéssel él, ez esetben szükséges a jövedelem-adóalap ellen is fellebbezést benyújtani, mert a kereseti adóalapnak változtatása hivatalból, a jövedelem adóalap változtatását is maga után vonja. Viszont ha adóköteles a kereseti adó alapjául felvett jövedelem mérve, mely annak idején jogorvoslattal nem élt s így a kereseti adója

jogerős, ez esetben annak helyessége és jogossága ellen a jövedelemadó kivétele során fellebbezéssel élnie már nem lehet.

Az adóköteles a fellebbezésben foglalt állításait bizonyítani köteles, illetőleg állításainak igazolására szolgáló bizonyítékokat már a fellebbezésben köteles megjelölni. A bizonyítékok csatolása, illetőleg megjelölése nélkül beadott fellebbezések nem fognak tárgyalás alá vétetni.

A kellő időn belül benyújtott fellebbezésnek annyiban van halasztó hatálya, hogy ilyen esetben csak a megelőző évre kivett adónak megfelelő összeget, vagy ha a bevallásban, illetőleg fellebbezésben foglaltaknál változatlan elfogadása esetében kivethető összeg ennél nagyobb, ezt az összeget lehet behajtani.

A fellebbezések az adófelszámolási bizottságban fognak letárgyalatni, előreláthatólag október havában.

rajzra szüksége van a növendékeknek, nekien azért az elavult mintákhoz fordulnia, hanem egy két könnyed vonással megtervezi mindenki magának azt a stilusos kis mintát, amelyre éppen szüksége van. Igen fontos ez éppen a kézi munkák, fémhennű díszítések és monogramoknál.

A tervezés folyamánaként kivételben is lesznek gyakorló órák. A megtervezett motívumokat felhasználják a bőr és selyem batiknál, mely kész árut aztán feldolgozzák retikülök, pénztárcák díszdobozok, blousok, lámpaernyők, stb. Azonkívül foglalkoznak kerámiával s amennyiben direkt jelentkezik lesz esetleg ötvös művészetrel. A program oly gazdag, hogy arról ilyen szűk helyen nehéz érdemben foglalkozni. A tanfolyamot 8 hétre tervezik, a tandíj előre láthatólag 250-300000 korona. A tanfolyam előadónak névsorát csak később tudják pontosan megállapítani, miután egyesek a candidátlak közül nyaralnak. Valószínűleg, hogy szeptember elején megkezdik az előadásokat és pedig, vagy az állami elemi iskolában vagy a polgári iskolában, aszerint, hogy a város, mely részéről jelentkeznek a többség, tömeges jelentkezésnél párhuzamosan fogadják meg a szervezést. Jelentkezni a kibocsátandó körövelyeknek lehet. E szép kulturumkúhoz tiszta szívből kívánunk „Jó szerencsét.”

Új lap, új hivatalos sajtóorgánium jelenik meg Salgótarjánban e hó végével. Futásfalvi-vitéz Pál Imre örnagyának, a nőgrádi testnevelő egyesület főfelügyelőjének szerkesztésében a Munka könyvnyomdájában. Az új lap a nőgrádi iskolán kívüli testnevelésnek hivatalos folyóiraja, irányítója, szervezője, egyesítője óhajt és akar lenni. Nélkülözhetetlen lesz minden testneveléssel megbízott jegyzőnek, tanítónak és tanárnak. A Levente századok parancsnokainak hasznos utmutatója, kalauza lesz e lap, melynek címe rendeltetését fényesen mutatja „Járás Levente Közlöny.” Minden leventének Nógrádban, főképpen a salgótarjáni, szécsényi és száráki járásban szövetkezők e lap, melynek első számában futásfalvi vitéz Pál Imre örnagy, járás testnevelő felügyelő és Vadkerti Béla fujtók a riadó és az éberszót, ifjú leventéink szíve fel...

A kis cselészöv. Néhány nap óta itt is ott is egy különös szövegű plakát öltik szemünkbe, melyen valami kis cselészöv érkezéséről és leleplezéséről áll előzetes hírt a Balassagyarmati Kath. Legényegylet. A hirdás méltán felkeltette az elzetses érdeklődést és kíváncsiságot, de most már módunkban áll ezt a kíváncsiságot részben kielégíteni az által, hogy értesülésünk szerint A kis cselészöv tulajdonképpen nem más, mint egy három felvonásos új vigjátékának címe. A szerző az újdonságot elsősorban is a Balassagyarmati Kath. Legényegyletnek ajánlotta fel bemutatásra, melyhez a próbák kellő szereposztással már megkezdődtek. Ezutal még csak annyit jelzünk, hogy a színdarab Balassagyarmaton a Hollósy-nyomdában rendezett sajtó alá és csiros könyvnyomdákban fog megjelenni a kiállítás alkalmával. A bemutató előadás szeptember 5-én lesz a Bgyarmati Kath.

Legényegylet saját helyiségében s azonkívül még szeptember 6. 7. 8. 10. 12 13-án is színe fog kerülni a vigjáték, melynek kedves tartalmára már most felhívjuk a műpártoló közönség szíves figyelmét.

Intenzív telet a fenyveserdegenben. F. hó 23-án napfényes vasárnap délelőtt Inaszó és Vizválasztó népe a Pécső alatti erdőszécsődjében gyűlt össze tábori misére. A szentmisét, Upponyi József főgimnáziumi hittanár, s-tarjani r. kath. s. lelkész celebrálta nagyszámú ajtatos hívő jelenlétében. A mely vadonban üde gyermekajkáról fölesendült egyházi énekek himnuszoként szálltak a mindenhatóhoz. A gyermek énekkar precízitása és harmónium kísérete Král József érdeme, aki végtelen agilitással s Kulik Jánosnál fáradozott a táborimise létrehozásán. Az erdőben imádkozó ajkák, áldást kértek a Zagyvavölgye munkás népére. A tábori szt. misén S-tarján elite közönsége, a bányá urai is résztvettek. A salgótarjáni Közszécsődjében inaszói bánya gondnoksága vonatjarral tette lehetővé a hívő szíveknek nagy találkozását, melyért Moticska Nándor b. igazgatót illeti köszönet és hála. A fenyveserdegen tartott intenzív teleten a kitünző szónok Upponyi József remek, megkapó és lelket erősítő szentbeszédeit eggyel ismét gazdagította.

Tolvajok Salgótarján periferiáján. Vizválasztótelepnek, mely a SKB villanyközpontja, vadregényes halas tava, erdei iskolája vonza a természet, a kultúra és a technika barátait, nagy szenzációja van, Hanuszka Ferencnek, a villanyközpont egyik alkalmazottjának lakásánál, niallatt intenzív teleten volt, ismeretlen tétek felnyitották s ruhaszekrényekből több millió értékű aranyékszert vittek el. A tolvajnak még annyi ideje is volt, hogy a tejes köcsögöt teljesen kiürítse s középszkolák fiának néhány ruhadarabját magával vigye. Az esetről jelentést tett a csendőrségnek, mely a legérélyesebb nyomozást indította meg. Erdekés, hogy ezen a kis telepen a f. évben ez már a harmadik betöréses-lopás. Márciusban a telep tanítójának Vadkerti Béának lakásáról tűnt el egy arany karkötő óra s néhány héttel később pedig Chrázn András telepi vendéglős pénztárát fosztották ki.

A Központi Sajtóvállalat rt. a salgótarjáni részvényeit a r. k. plebaniára küldte le, ahol azok átvehették, akiknek ilyen részvényeik vannak, azok a Közp. Sajtóvállalatnál megjelenő összes lapokra 30 százalék-os kedvezményt élveznek.

A Kormányzó nyitja meg a Faluzóvárság balassagyarmati kiállítását. Nagyszabású ünnepségekre készül két csonka vármegyénk Nógrád és Hont közös székhelye: Balassagyarmat. dr. Sztranyavszky Sándor főispán vezetésével és közvetlen irányításával a legkülömbözőbb megyei bizottságok működnek azon, hogy a Faluzóvársággal közösen rendezett gazdasági, ipari és kulturális kiállítás különböző szakcsoportjai méltóan reprezentálják a népes vármegyék csonkaságuk mellett is fejlett mezőgazda-

Ön jól tudja,

hogy csak az olcsó, ami valóban

jó... Talán a kávépótlék ez alól kivételt képezne? Ó dehogy! Sőt a régóta hivatalt „Fronk” „kávédaráló”-val szolgálhatja erre a legvilágosabb példát. A lehető leggazdaságosabb mert a lehető legkiadósabb.

Hüzeladás. Menház u. 373. szám alatti ház sürgősen eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál Hulik András festő.

A háztartás minden ágában járta, egyedül álló, idősebb feltétlenül megbízható nő magánháztartásban alkalmazást nyerhet. Cim a kiadóban.

szági, ipari és művelődésügyi állapotait A kiállítás szeptember hó 6-án délelőtti vitéz nagybányai Horthy Miklós Magyarország kormányzója fényes ünnepségek keretében nyitja meg, melynek keretében a népviseletben felvonult községek hódolatukat mutatják be a Kormányzó Ur előtt. A kiállítással kapcsolatban a Faluzóvárság és a Vármegei Gazdasági Egyesület tenyész és haszonállat kiállítást és díjazást rendez a balassagyarmati vásártéren emelt barakkokban. Azonkívül a balassagyarmati verseny egyesület ugyanezen alkalommal a lötenyésztés fellendítésére lö és kocsiversenyt tart. A kiállítás melletti földek szántógép és traktor bemutató lesz. Aznap délután a vármegyeház bejárata mellett elhelyezett Madách és Mikszáth emléktáblákat a Kormányzó Ur és a közzéleti előkelőségek jelenlétében leplezik le. A leleplezési ünnepségen az ünnepi beszédet dr. Sczitovszky Béla nemzetgyűlés elnöke mondja. A kiállítás érdekében legtöbbet buzgólkodnak: Hanzely Csyula gazd. főtanácsos, Melik Andor földbitokos, Pály Pál vármegyei főjegyző, Oláh Dezső gazdasági főtanácsos, Gellén Aladár. Kainertorfer Frigyes egyesületi titkárak. A balassagyarmati kiállításra utazók részére a MAV igazgatósága 80%-os meneti kedvezményt biztosított. Ez igazolványok, melyek egyuttal kiállítás belépődíj is szolgálnak, válthatók: A Faluzóvárságnál Bpest V. Zoltán uca 8. vagy a Vármegei Gazdasági Egyesületnél, Balassagyarmat vármegyeházán. A kiállítás egyszeri megtekintésére jogosító igazolványok ára K 12 000,- a kiállítás egész tartamára szóló állandó jegy 30000 A vizseltautazás érvényesítéséhez a kiállítás rendezőbizottságának a pecsétje szükséges.

Kulturélet a romok között. Inaszónak e vidék egykori virágzó bányatelepének a lelkes, műkedvelő ifjúsága azonban a körülötte pusztuló milióbe friss és lüktető kulturált visz. Eleven élet folyt itt valaha s a mult szelleme még ma is termékenyítőleg hat a romok két élökre. F. hó 23-án vasárnap délután Tóth József agilis bányainok rendezésében fényes sikerrel adták elő: „Katóka örmester ur” c. népszínművet. A darab összes szereplői dícséretre méltó összhanggal játszóttak. A salgótarjáni közszécsődjén a tisztviselői kara szép számmal tekintette meg az inaszói műkedvelőket. — Szinte kár, hogy csaknem ezrel egyidejűleg volt Zagyván is a politikai községben, a Bányá, Kohó, Vas és Fémunkásoknak színelőadással egybekötött hangversenye, mely épp oly kielégítő volt mint inaszó, azonban a közönség szétforgácsolódott s így kevesebb béműlője volt.

A Nemzet Szent István napi száma A Nemzet, a nemzeti gondolat és nemzeti egyesség nagy ünnepének jelentőségéhez mértén díszes ünnepi köntösben, parokiállításban, —bőséges, színes, szórakoztató, melyreható gondolatokkal ékeskedő, szívet, lelket üdítő belső tartalommal örvendeztetette meg az igére szomjazó magyar családok ezreit.—A Nemzet szellemi nívója az első szám óta a munkádban volt,—mai számának olvasása közben ugy érezzük, hogy a hozzáfűzött összes remény-

Keresünk megvételre akácerdőt.

Löwy Sándor és Jónes, fakereskedők, Budapest.
V. Bálvány-u. 8. Telefon: 21-69.

ségeket mind fényesen valóra váltotta. A történelmi magyar értelmiségnek lelki, szellemi, erkölcsi bástyája, történelmi hivatására és küldetésére figyelmeztető, tisztázó, színmagyar irodalmat adó, kánonikus erű, szent organuma lett. Az ünnepi számban újra a magyar irodalmi nagyságok illusztrációs csapata vonul fel szebbnélsebb, szenzációs írásaival. A halhatatlan „egri remete” kezdi meg a díszmenetet, aki mulhatatlan értékű novellájával bódítja el rajongóinak seregét. Utána az élő irodalom két nagy hathatatlana: Herczegh Ferenc és Rákosi Jenő káprázat elgyógytörő irásával. Utána többi irodalmi jellegű értékes művei következnek. Nyári Andor új irodalmunk egyik legkötőbb, népies írója „Havasok alján” című regényét folytatja. Vályi Nagy Géza az országosan ismert költő „Szent István” dicső emlékének áldoz. Szegedy László „A Nemzet” felelős szerkesztője, a jeles költő és regényíró „A komáromi rab” regényével csigazza fel az érdeklődők nagy tömegét. Csermely Gyula, Péterffy Tamás, Tóth Kálmán, Hángay Sándor, Rexa Dezso, Dömötör Mihály, Paulini Béla, Fábán Ernő, Benedek Elek, Legény Emeric, Bodzay Margit, Mók Ferencné, Undy Imre, Laky Imre Horváth Akos, Remsey György, Lendvay Béla stb. írásaik lejjával gyönyörködhetnek bennünk. A költők közül még Reményik Sándor, Boros Sándor, Hángay Sándor, Csegey Cusztáv, Varga Béla dr., Szegedy László stb. vonulnak fel. Igen érdekes a közgazdasági szemle is Németh Jenő, a kiváló szaktekintély szerkesztésében. A lap felelős szerkesztője Szegedy László. Kiadóhivatal: Szentkirályi uca 23. Szerkesztőség: Eszterházy uca 4/a. Előfizetési ár egész évre 600.000, félévre 300.000 nyegyévre 150.000 korona.

Hirsch és Frank gyár, üzemvezető igazgatójának a kereset és kenyérről munkások iránt számtalan esetben tanúsított részvéte és jószívűsége: egyrészt minden szociális érzésű és munkásbarát ember részéről elismerést tüszetett érdelem; másrészt követendő példa abban, hogy a munkáselbocsátásoknál tekintettel kellene lenni a nagy családú és olyan munkásokra, akik sehohsem tudnak elhelyezkedni. — Elvégre ha él valaki okvetlenül kell ennie is! S ha tisztességes munkával az élelmet nem szerezheti; hát mit csináljon, kérdem én magam is?! A kétségbeeséstől, éhségtől és szenvedéstől mentette meg már sok családot a Hirsch-gyár vezető-igazgatója: „A Munka” mint a munkások érdekeinek harcosa, a tisztességet és elismerést zászlaját lengeti a Hirsch és Frank gyár igazgatója Horváth Géza felé.

Megcáfolták a valorizálást. Egyes lapok már hosszabb idő óta közölnék híreket arról, mintha a pénzügyi kormány az állami kötvényeket, így elsősorban a hadikölcsönkötvényeket valorizálni szándékoznék. Ezeknek a híreknek a hatása alatt a hadikölcsönöknök árfolyama az utóbbi napokban a tőrszén erőteljesen emelkedett. Illetékes helyről, most nyilatkozatot adtak ki arra vonatkozólag, hogy a valorizálásról szóló közlemények üres vitalálások csupán, amelyek csak arra alkalmasak, hogy a spekuláció érdekét szolgálják.

Nyilttér.*

Az elmúlt évben a Hurka családon ejtett sérelem és meghurcoltatás helyre, hozása céljából, amennyiben annak helytelen és téves voltáról meggyőződünk: ez uton kérünk bocsánatot a meghurcoltásért és a család becsületén ejtett sérelemért.

Gajdos család

* E rovatban közöltéért nem vállal felelősséget a Szerk.

Starján r. t. város polgármesteri hivatala 6550/1925. szám.

Versenyárgyalási hirdetés.

Salgótarján r. t. város a városon keresztül folyó Tarján patak rendezési munkálataira nyilvános versenyárgyalást hirdet.

A pályázati feltételek, az ajánlat költségvetési űrlapok 50.000 korona ellenében a városi mérnöki irodában megszereshetők és a tervek ugyanott a hivatalos órák alatt betekintheők.

A zárt ajánlatok legkésőbb 1925. évi szeptember 5.-én déli 12 óráig a fenti polgármesteri hivatalba adandók be.

„Ajánlatok a Tarján patak rendezési munkálataira”, felirással.

Salgótarján, 1925. augusztus 21.-én.
Kóos Mihály s. k.
polgármester h.

Nógrád és Hont közigazgatásilag egyesített vármegye alispánjától.
15549/925. szám.

Pályázati hirdetés.

14000/925. szám alatt pályázati hirdetményt bocsajtottam ki Salgótarján r. t. városnál megüresedett pénztári ellenőri, egy adószíti, két segédnyilvántartási s egy városi szülésznői állásra, pótlólag közzéteszem, hogy ezen állások választás utáni betöltésével netán megüresedő állások is egvidejűleg fognak választás utáni betöltetni. A pályázati kérvények a már közölt módon felszerelve az összes fentebb megjelölt állásokra f. évi szeptember hó 7-ik napján d. e. 12 óráig adható be hatóságomnál.

A később érkezett pályázati kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Balassagyarmat, 1925 augusztus 22.
alispán helyettes:
Palyi
vármegyei főjegyző.

48/19.5 végih. sz.

Arverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a Budapesti közp. kir. járásbírósnak 1924 évi 3657/14 sz. végzése következtében Dr. Frank Lipót és Dr. Frankl Pál ügyvéd által képviselt Sugár Vilmos javára 32760000 K s jár. erejéig 1925 évi január hó 7. napján fogantatott kiellégítési végrehajtás utáni le- és felülfoglalt és 31000000 kor.-ra becsült következő ingóságok u. m.: butorok, tehenc lovak, a Kluger és Társa és Brach Arnold, Udvardi János és Malombiztosító r. t. javára is stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a starjáni kir. járásbírósnak 1925-ik évi V. 218/1 számú végzése folytán 32760000 K tőkekövetelés, ennek 1924 május hó 2. napjától láró heti 2% kamatai, és eddig összes 1722900 kor. bírólag már megállapított költségek erejéig Homokterenyén végrehajtást szenvedettek lakásán leendő megtartására 1925 évi augusztus hó 29-ik napján délelőtti 8 óráig határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozó ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mel-

lett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltaták s azokra kiellégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendel-tetik.

Salgótarján, 1925 augusztus hó 5 napján.

Török
kir. bír. végrehajtó.

Butorozott szobákat keresek szeptember hó 1-re. A címeket kérem a kiadóhivatalban leadni.

Következő iskola évre elvállalok gimnázistákat főleg latin nyelv tanítására. Magántanulókat polgári és kereskedelmi iskolába előkészítek. Cim a kiadóban.

Négy iskolás fiút olcsó kosztra és lakásra elvállalok. Abonáns kosztosokat elfogadok s uri családhoz házhoz kosztot adok. Pindroch Józsefné (v. Györgyné) Dr. Löwinger doktorral szembe.

Országos kézművesipari társulat városligeti iparcarnok sorsjátékán

5000 koronás sorsjegyen nyerhet

Főnyeremények:

1 új automobil teljes felszereléssel, 1 új zongora, 3 motorkerékpár, 2 szobaberendezés, 1 konyhaberendezés, 1 drb. 12 szemelyes ezüst evőkészlet, 10 kerékpár. —

Ezenkívül:

4 drb. 10 millió koronás nyeremény, 6 drb. 5 millió koronás nyeremény, 21 drb. 1 millió koronás nyeremény, 50 darab 500.000 koronás nyeremény.

Huzás 1925. szeptember 9.-én.

Sorsjegyek viszont elárúsítóknak is. Országos Iparegyesület Budapest, IV. gróf. Zichy Jenő uca 4.

Sorsjegyek mindenütt kaphatók.

Italmérőknél

jól bevezetett ügynök
fix és jutalékra
Salgótarján és vidékére azonnal felvétetik.
Cim Östreicher Lipót és fia Nándor Szolnok.

Ha jó akar venni, úgy forduljon bizalommal —

Römer Jenő
órásmesterhez,
Salgótarján Fő-tér
(Állomással szemben.)

Ékszer, valamint jó szemüveget

Óra- és ékszerjavítások jótállás mellett gyorsan és pontosan eszközöltetnek —

Bort csak kristályvizzel igyunk!

Szíves tudomására hozom, hogy fáradságot és áldozatot nem kimélve a **Szent Lukács fürdői**

KRISTÁLYVIZ

Ierakatát megszerestem

Egészségi szempontból nélkülözhetetlen, szénsavval telített ásványvíz. — Tekintve, hogy nálunk az ivóvíz kevésbé élvezhető, ezen ásványvíz olcsósága mellett állandó ivó- és borvíznek használható. Kapható minden jobb fűszerüzletben és vendéglőben fél, egy, egy és fél, két lit. üvegekben.

Tisztelettel Kovács Géza
fűszer- és csemege kereskedő.

Egészségét óvja, ha Kristályvizet iszik!

Nyomatott „A Munka” könyvnyomdában Salgótarján. — Tulajd: Végő Kálmán.

Székely Jakab

börkereskedés és cipőfelsőrész kereskedése.

Salgótarján Telefon 47 Erzsébet-tér

Allandó raktár külföldi különlegességekben.

Allandó raktár kül- és belföldi finom bőrökben és cipészkelek, valamint vegyi árukban. — Cipőfelsőrészek külföldi divatlap után a legjobb kivitelben és a legjutányosabb árban készülnek.

Hirdessünk: A

MUNKA

politikai hetilapban !!

Angol 1-11
szabású, kítűnő szövetből, igen olcsón készít elegáns öltönyöket a mi szabónk

Lörincze István
uriszabó, ki szabóságát a Fő uca-ról a

Kerandzaljai- és Főgimnáziumi-ucca sarkára helyezte át.

Kedvező fizetési feltételek!

Bangó Magántanfolyam

Budapest, IX. Ráday uca 14 szám.
Előkészít magánvizsgákra, érettségire vizdőkietek is.

Nyomatványok,
izléses könyvkötészeti munkák gyors kivitelben

a „Munka”
könyvnyomdában
készülnek.

Világ-írú elszakíthatatlan Gutmann-féle **RUHAK és TEXTILARUK** gyári áron kaphatók: Az acélgári élelmezési üzletben.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában
Amn